Ügyszám: 518/P/2009-6.

Tisztelt […]!

Irodámhoz 2009. február 17-én érkezett beadványa alapján, melyben a Budapesti Műszaki Egyetem Hallgatói Önkormányzatának adatkezelését kifogásolta, vizsgálatot indítottam. A vizsgálat során megkerestem a Hallgatói Önkormányzat elnökét azzal, tájékoztasson arról, hogy milyen célból kérik a pályázótól, illetve milyen célból kezelik a bankszámlakivonatokat, illetve közüzemi számlákat.

Megkeresésemre a Hallgatói Önkormányzat elnöke válaszolt, aki leírta, hogy a kollégiumi elhelyezés és szociális támogatás megítéléshez szükséges adatkezelés szabályait egyrészt a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 34. § (1) bekezdése határozza meg, amely szerint a felsőoktatási intézmény azokat az adatokat tarthatja nyilván, amelyek az intézmény rendeltetésszerű működéséhez, a munkáltatói jogok gyakorlásához, a képzés megszervezéséhez nélkülözhetetlenek, továbbá amelyek a jogszabályokban és a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában biztosított kedvezményekre való igényjogosultság elbírálásához és igazolásához szükségesek. E célból azok az adatok kezelhetők, amelyekből megállapítható a jogosult személye és a kedvezményre való jogosultsága.

A kollégiumi elhelyezés és a szociális támogatás megítélésének szabályait a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet szabályozza. Ennek alapján szabályozza a kérdést az egyetem Térítési és juttatási szabályzata, valamint a HÖK Alapszabálya. A kollégiumi férőhely elosztás pontozási rendszerében a szociális pontok a központi Egységes Szociális Rendszer (ESZR) alapján történnek meghatározásra. Ebben található az útmutató, amely a pályázat benyújtásához szükséges igazolások listáját tartalmazza. (Az útmutató elérhető a https://szoc.sc.bme.hu címen)

Leírta továbbá, hogy a kifogásolt iratokat nem minden pályázótól kérik, csak azoktól, akik egyéb okmányaik szerint havonta kevesebb mint 40.000 Ft-ból élnek meg, holott ez az érték jóval a KSH által számított létminimum alatt van. Az adatkezelés célja, hogy megbizonyosodjanak a pályázó által bevallott jövedelem valódiságáról.

A válasszal összefüggésben az alábbi észrevételeket tettem:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 3. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli. Az Avtv. 5. § (1) és (2) bekezdése szerint személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak. Csak olyan személyes adat kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.

Az Egységes Szociális Rendszerhez kapcsolódó Útmutatóban többek között szerepel, hogy a pályázathoz csatolni kell a személyi igazolvány és lakcímkártya fénymásolatát. A személyazonosításra alkalmas okiratok fénymásolásával kapcsolatban az adatvédelmi biztos korábban állásfoglalást adott ki, melyben kifejtette, hogy az olyan személyes adatok rögzítéséhez, melyek kezelésére az adatkezelésről rendelkező törvény nem ad felhatalmazást, (így pl. fénykép) az érintett hozzájárulása szükséges. A személyazonosító igazolvány fénymásolásához, szkenneléséhez tehát – kifejezett törvényi rendelkezés hiányában – az érintett hozzájárulása szükséges. Az ügyfelek részére egyértelmű tájékoztatást kell adni az okiratmásolatok készítésének céljáról, továbbá vizsgálni kell, hogy a meghatározott célból történő adatkezeléshez mely adat szükséges.

Az Avtv. célhoz kötöttség, illetve szükségszerűség elve más csatolandó iratok esetében is felmerül. Az intézménynek (ezen belül a kedvezményekre való jogosultság elbírálására jogosult szervnek) a felsőoktatási törvényben meghatározott joga, hogy a kedvezményekre való igényjogosultság elbírálásához és igazolásához szükséges adatokat kezeljen. Azonban csak olyan adatok, csak olyan iratok kezelhetők egy pályázóval kapcsolatban, amelyek az adott pályázó jogosultságának megállapításához feltétlenül szükségesek. Helyesen jár el ezért az intézmény akkor, amikor az útmutatóban a csatolandó iratokat úgy sorolja fel, hogy konkrétan megjelöli, hogy milyen esetben milyen iratot kell csatolni, illetve mely irat milyen másikkal helyettesíthető. Az igazolások „halmozása" ugyanis adatvédelmi szempontból kifogásolható lenne.

Az útmutató szerint bizonyos esetekben, amikor az egy főre jutó havi jövedelem egyébként nem megállapítható, vagy 40.000 Ft- alatt van, a pályázathoz bankszámlakivonat fénymásolatát, valamint közüzemi költségeket igazoló közüzemi számlák fénymásolatát kell csatolni. Ez esetben az egy főre jutó nettó havi jövedelem minimális összege a közüzemi számlák alapján eredő összeg. Amennyiben a havi jövedelem másként nem állapítható meg, vagy nem igazolható, és ezért kiszámolása a közüzemi számlák alapján történik, a számlák kezelése jogszerű lehet. Nem látom azonban szükségét bankszámlakivonat csatolásának. A bankszámlakivonaton ugyanis sok olyan adat szerepelhet, amely a család bevételén kívül más személyes adatot is tartalmazhat, melyek a pályázat elbírálása szempontjából nem relevánsak.

Összegezve a fentieket: Az intézménynek, illetve az intézménynél a pályázatok elbírálására feljogosított szervnek a felsőoktatási törvényben meghatározott joga a pályázatok elbírálásához szükséges adatok, iratok kezelésére. Az intézménynek azonban nagy körültekintéssel kell eljárnia a pályázatokhoz kért, személyes adatokat is tartalmazó okiratok kezelése során. A csatolt iratok ugyanis mind a pályázóra, mind a pályázó családjára vonatkozóan nagyon sok személyes adatot tartalmaznak. Az intézmény köteles ezért gondoskodni arról, hogy minden egyes pályázó esetében csak olyan adatok, iratokat kérjenek, amely az adott személy jogosultságának elbírálásához feltétlenül szükségesek. A csatolandó iratokról, a kezelt adatokról, illetve a pályázathoz benyújtott igazolások kezeléséről az érintetteket részletesen tájékoztatni kell, melyben ki kell térni arra is, hogy az egyes iratok csatolásának mi a célja. Az érintetteknek biztosítani kell, hogy pályázatuk akkor is érvényes legyen, ha a személyazonosító okiratok fénymásolásához (az azonosítás megtörténtét követően) nem járulnak hozzá, illetve, hogy bankszámlakivonatuknak azon részét, amely a havi jövedelem megállapításához nem szükséges, kitakarhassák. A pályázókat ezen felül is megfelelően tájékoztatni kell, ha a pályázathoz kért iratokkal kapcsolatban kérdésük van. Az adatkezelő ugyanis minden bekért iratot csak célhoz kötötten kezelhet, az adott irat kezelésének céljáról pedig az érintettet is tájékoztatni kell.

Budapest, 2009. május 15.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András